JAVASCHE COURANT.

No. 54.

ZATURDAG den 3den Mei 1828.

OFFICIEEL GEDEELTE.

(*Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 30sten april* 1828 *no.* 21.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Op voordragt van de Directie der Javasche Bank;

Heeft goedgevonden en verstaan, bij ampliatie van artikel 50 van het octrooi der Bank te bepalen:

Dat, [illegible] behalve voor stemgeregtigde deelhebbers, ter gelegenheid der algemeene vergaderingen, geene andere deelhebbers zullen mogen opkomen, dan die zelve stemgeregtigd zijn.

En zal enz.

BUITENZORG, *den 30sten april* 1828.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

EXTRACT uit het Register der Handelingen en Resolutien van den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade.

BATAVIA, *den 22sten april* 1828. (No. 26.)

Krachtens de apostillaire dispositie van den Kommissaris Generaal, d. d. 18 dezer no. 17,

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met alteratie en ampliatie van art. 29 van het Reglement voor de schutterijen te Samarang en Soerabaija, gearresteerd bij Resolutie van den 17den mei 1825 no. 26, en nader, bij Resolutie van den 18den augustus daaraanvolgende no. 1, toepasselijk verklaard op Batavia, te bepalen: dat, wanneer door een ontslagen of aftredend lid der schutterij, de wapenen of de uit de contributie kas ontvangene kleeding stukken niet behoorlijk aan den krijgsraad worden ingeleverd, de nalatige of deszelfs erven zonder vorm van proces door den krijgsraad zullen worden gecondemneerd tot de teruggave dier wapenen en kleeding stukken, en bij ontstentenis daarvan, tot voldoening van derzelver [illegible] Inkstandig, [illegible] condempatie aan den *nalatigen zelven* kan worden geëxecuteerd, zullende echter die boete niet worden opgelegd aan de *erven.*

Ten tweede: De Residenten van Batavia, Samarang en Soerabaija te autoriseren, om aan vertrekkende ambtenaren of particuliere personen, leden van de schutterij of contribuabelen aan dezelve zijnde, passen te weigeren, wanneer zij geen bewijs kunnen vertoonen, dat de aan hen verstrekte wapenen of kleedingstukken behoorlijk zijn terug gegeven, of wel de door hen verschuldigde contributie is aangezuiverd tot en met het einde van het trimester, waarin zij vertrekken.

Extract, enz.

Accordeert met voorschreven Register,

De Algemeene Secretaris,

wn. Raad van Indie,

BOUSQUET, [illegible]

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot secretaris der wees- en boedelkamer te Samarang, *B. G. Sartorius*, thans dien post waarnemende.

Tot tweeden kommies ter algemeene secretarie, *J. P. Cornets* [illegible], thans eerste klerk bij gemeld departement.

Tot [illegible] kommies, zoutverkooper en herbergier te Toeban, residentie Rembang, *J. G. Noos*, gewezen pakhuismeester van het zout verkoop pakhuis te Japara.

Soerabaijasche Schutterij.

BENOEMD:

Tot officier van gezondheid, de heer *W. H. Michgorius*, stadsgeneesheer aldaar.

Tot tweeden luitenant, de sergeant majoor *J. A. Potter*.

GEPLAATST.

Als kapitein, de onlangs uit Nederland terug gekomen kapitein *J. H. Brouwer*.

Honorabel op deszelfs verzoek ontslagen.

De tweede luitenant *J. C. van Turenhout*.

MAGELLANG, *den 24sten april* 1828.

Over het algemeen is alles in deze residentie vrij rustig. Aan de kanten van *Limpoijang* (noordwestelijk gedeelte dezer residentie) bestaat nog eene verzameling van omtrent ongeveer 150 muitelingen, die in de laatste dagen echter niets vijandigs tegen de bewoners dezer residentie hebben durven ondernemen. Zij trachten wel is waar de bevolking tot hunne zaak overtehalen, maar tot dus verre zijn alle hunne pogingen vruchteloos gebleven.

—Wij hebben eenige nadere berigten ontvangen van *Pekalongang* van den 26sten dezer. De demang van het distrikt *Kaliesalak*, de invasie vernomen hebbende, waarvan in onze vorige ter loops gesproken wordt, had zich met [illegible] gewapende dorps-hoofden, benevens een detachement van 50 manschappen van de barissan van den regent van *Batang*, naar *Serodjo* begeven, alwaar de muitelingen, [illegible] hebbende twee vlaggen, en eene roode pajong, bij zijne komst zich nog bevonden. Terstond nogtans hebben zij op zijne verschijning de vlugt genomen over de dessa *Pagger Goenong* naar het *Prauw gebergte*, alwaar zij zich in de ontoegankelijke zware bosschen verspreidden, daar zij door de zware opkomende mist en regen niet verder vervolgd konden worden.

De controlleur der tweede klasse *N. Levijssohn* was den 24sten jl. 's avonds reeds te *Serodjo* zelve aangekomen, en meldt dat hij in die dessa slechts 24 huizen en de *Passangrahan* verbrand heeft gevonden. Dat vervolgens den 25sten de voornoemde demang door hem controlleur oostwaarts langs het *Prauw gebergte* gezonden is, om de bosschen en omliggende dessa's te visiteren, terwijl hij zelve met den *Pateh van Batang* en het detachement pradjoerits het westelijk gedeelte van dat gebergte heeft onderzocht tot in de hoogste dessa, genaamd *Gemplong*, zonder eenig spoor van de bewuste bende muitelingen te vinden. Overal integendeel was alles rustig; te *Pagger Goenong* in het oostelijke gedeelte alleen, hadden de inwoners die dessa verlaten. De brandals waren juist van dien kant ook komen opzetten, en hadden insgelijks derwaarts weder de vlugt genomen.

De meergemelde controlleur geeft het beste getuigenis van het gedrag van den demang van het distrikt *Kaliesalak*, genaamd *Merto Dipoero*, [illegible] was alles volkomen rustig. [illegible] in het zuidwestelijke gedeelte, [illegible] om den aanslag van eenige kolijs-waren te gaan doen; had hij de bevolking zelf tot aan de grenzen van het distrikt *Banjar* in eenen zeer goeden staat bevonden.

Den 25sten waren er van *Samarang* 50 man kavallerie en 50 infanteristen te *Willerie* aangekomen, om van daar over *Keboemen* naar *Serodjo* te vertrekken.

BATAVIA, *den 2den mei* 1828.

Volgens tijdingen van den 28sten jl., van *Pekalongang*, was alles op dat tijdstip zeer rustig in de Djabarangkasche landen, en waren de troepen, die, onder het bevel van den ritmeester *Borneman*, van *Samarang* naar *Serodjo* waren bestemd, achtervolgens de bevelen van den majoor *Michiels*, te *Sellokaton* gebleven, terwijl men niet met zekerheid wist waar zich thans de vroeger uiteen gedreven muitelingen bevonden.

Aan den zuid-oostkant van het *Praauw* gebergte, was eene kleine bende muitelingen, den 26 jl., [illegible] in de bosschen [illegible] twee [illegible]

—Uit *Magellang* meldt men ons, dat sedert dat de muitelingen den 20 jl. in het distrikt *Limpoijang* verslagen zijn geworden, zij zich niet weder op het grondgebied der residentie *Kadoe* vertoond hadden. Men zeide nogtans dat zij zich weder in het *Batoorsche* (Pekalongang) verzamelden, met het voornemen om de *Kadoe* op nieuw te verontrusten. Het schijnt nogtans dat men van die zijde geene ernstige aanvallen ducht. In het distrikt *Kretek* wordt de rust van dag tot dag meer hersteld, en kleine benden kwaadwilligen, die zich daar nog vertoonen, worden door de Inlandsche *patrouilles* in bedwang gehouden. De distrikten *Probolingo* en *Minoreh* hebben sedert eenigen tijd geen overlast van de muitelingen, schoon deze zich wel soms op de grenzen vertoonen, wordt het eigenlijke grondgebied nogtans ontzien. Men wist op bovengemelden datum nog niet met juistheid op te geven, of na de gevechten, die er bij *Djocjokarta* hadden plaats gehad, *Dipo Negoro* de *Progo* al of [illegible] overgetrokken.

Ten gevolge van het aanleggen van eene [illegible]king te

Kemeloko, had zich weder eenig volk onderworpen, en man dacht dat de communicatie tusschen *Magellang* en *Djocjokarta* daardoor veiliger zou worden.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 2den mei 1828.*

De voormaals in Indië gediend hebbende luitenant kolonel *Johannes Josephus Franciscus Loriaux*, is, volgens ingekomen berigten van het Ministerie voor de Marine en Kolonien, op den 12den juli 1827 te *Groot Bigard* (Zuid-Braband) overleden.

BUITENZORG, *den 2den mei 1828.*

Heden in den vroegen morgen, omstreeks half drie ure, overleed alhier de weledelgestrenge heer Mr. *G. T. Blom*, in leven prokureur generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch Indië, advokaat fiskaal bij de hooge militaire vierschaar, dirigerend lid van het Bataviaasch genootschap [illegible] van het verhoogde militaire weduwen- en weezen fonds. Ne sedert den jare 1819, in de verschillende betrekkingen van lid van het hoog geregtshof, van waarnemend resident van Batavia, van secretaris generaal van het Gouvernement, van president van den raad van justitie te Batavia, en laatst van prokureur generaal, het eervol getuigenis verworven te hebben, van een bekwaam en trouw ambtenaar te zijn, die, zoo door zijne deugden als zijne grondige kunde, de goedkeuring van het Bestuur en de achting van het publiek verworven had, werd hij aangetast door eene ernstige ziekte, welke hem na twee maanden lijdens in het graf sleepte. Eene hevige lever ontsteking in de holle zijde van den lever was de ongeneeslijke oorzaak van zijnen dood.

In den belangrijken post, dien hij vervulde, verliest het Gouvernement een braaf en trouw dienaar, de maatschappij een nuttig lid, en zijne familie en vrienden eenen man daar zij eer op konden dragen.

Landbezit van Europeanen in de Vorstenlanden.

Het was niet eerder dan na het lezen in de Javasche Courant no. 30, van de aanmerking op het betoogde aangaande den indigo aanbouw, voorkomende in de Couranten van 20 en 27 maart, dat mijne weetgierigheid werd opgewekt, om mij met den inhoud en de verdiensten van dit stuk bekend te maken.

[illegible] doel gehad, om door zijn geschrijf [illegible] gevoelens en beginsels openteleggen en aanteprijzen, welke den toets der waarheid kunnen doorstaan, en welker aankleving en toepassing, naar zijn begrip, voor het welzijn dezer kolonie bevorderlijk zijn.

Ik mag ten minsten den steller geene andere voornemens toekennen, en dit maakt het mij, met dezelfde voornemens bezield, tot een pligt, om bij het schrijven van eenige weinige losse aanmerkingen, de gepaste bescheidenheid en een bedaarden, van bitterheid gelouterden, redeneertoon in acht te nemen.

Het geheele stuk is mij voorgekomen eene wederlegging of aanranding te zijn van het vroeger geschrevene uit Pekalongang, omtrent eenige als doelmatig aangeprezene middelen ter bevordering der indigo-cultuur.

Deze te verdedigen tegen den schrijver van den indigoaanbouw, ligt buiten mijn bestek en moet ik aan den meer ervaren steller van het artikel uit Pekalongang overlaten; maar, als een bekende voorstander van de verhuringen van landerijen, van dessa's aan Europeanen [illegible] kan en mag ik niet met onverschilligheid [illegible] voorbijgaan het aangemerkte omtrent afstand van landen en het verhuren van dessa's.

Ik heb [illegible] gelezen, dat men in een [illegible] *rerum testimonia* ontbreekt, [illegible] gevoelen, dat, na rijp onderzoek, zoo wel bij Zijne Majesteit als bij het Ministerie en bij het tegenwoordig Indisch Hoofdbestuur, gebleken is op verkeerde en valsche redeneringen gebouwd te zijn. Indien het mij aan den eenen kant genoegen doet van te mogen opmerken de groote weldadigheid van de Javasche drukpers, welke vrijheid van openlijk betoog toelaat en zelfs vergunt, dat men leeringen en beginsels predikte, welke niet die van het Gouvernement zijn, zoo [illegible] anderen kant leed van te zien, dat de [illegible] van zoo een gewigtig punt, als voor een ieder zijn moet de oorzaak van den tegenwoordigen oorlog, geen enkel regeltje toewijdt aan het bewijs van het door hem aangehaalde.

Wanneer het een pligt is, welke van ieder man die voor het publiek schrijft kan worden gevergd, om een gevoelen van algemeen belang, doch dat niet algemeen aangenomen is, door bewijzen te staven, hoeveel meer wordt het dan niet pligt dit te betrachten, wanneer men stellingen voorbrengt, waarover door deskundigen en bevoegden, voor en tegen, zoo vele betoogen geschreven zijn, en die na veel wikken en wegen, na jaren van rijp beraad en overweging, erroneus bevonden zijn.

De schrijver, die in no. 38 van de Javasche Courant heeft opgegeven dat afstand van land en het verhuren van dessa's in de Vorstenlanden den eerbied voor Europeaansche instellingen heeft doen verliezen, en ons als eene toegave de tegenwoordige oorlogs rampen heeft op den hals gehaald, konde niet onkundig zijn dat het bestuur, zoo van deze kolonie als van het Moederland, niet alleen deze afstanden toelaat, maar zelfs aanmoedigt. Hij had derhalve zich wel mogen onledig houden om een woordje te zeggen, ten einde het Gouvernement en een groot gedeelte van het publiek terug te brengen van een gevoelen, van een verkeerd beginsel, waaraan de tegenwoordige noodlottige oorlog te danken is.

Hij had door betoog, door voorbeelden dit behooren optehelderen en aantoonen, waarin de zoo diep verborgene en voor zijn gelukkig oog alleen zigtbare zaden van opstand gelegen waren. Maar hij heeft zulks niet gedaan, om dat hij daartoe buiten staat was, om dat voor hem welligt te vreezen stond hetgeen aan de welsprekendste tegenstrevers van het sijstema der landverhuringen is te beurt gevallen; dat de krachtigste argumenten voor het afstaan van land aan Europeanen uit hunne eigene memorien en opgaven getrokken zijn.

En hoe weinige woorden of liever aanhaling van bekende daadzaken zijn niet voldoende, om aantetoonen het verkeerde van de stelling, dat afstand van land, verhuring van dessa's in de Vorstenlanden, den oorlog berokkend hebben.

Opmerkelijk gewis is het, dat die rampzalige oorlog is uitgebarsten, niet na eene gegevene aanmoediging aan afstanden van landen, maar na de *intrekking* dier afstanden; dat alzoo hier heeft plaats gevonden, niet cessante causa, cessat effectus, maar cessante causa, sequitur effectus.

Maar nog meer opmerkelijk is het, dat, terwijl zoo als bewezen en niet kan ontkend worden, de afstand van landerijen aan Europeanen, [illegible] dubbele huur of pachtschat deed verwerven, welke hij van geen Javaanschen huurder konde erlangen, dat, terwijl op de meeste aan Europeanen afgestane landen de geringe Javaan van pacht opbrengst ontslagen werd, daarvoor in plaatse eenigen arbeid verrigtende, dat, terwijl de meeste zoodanige landerijen in rijstvelden, in bevolking, vee- en ploeggereedschappen zijn toegenomen, waardoor zoo menig een arm Javaan, welke te voren het leven van een rondzwerver leide en van alle rijstveld ontbloot was, in het bezit van dezelve gesteld werd, dat, eindelijk, een afstand van landen, welke zoo vele zigtbare goede resultaten opleverde, ook zoo veel kwaads daarstelde.

De gegoede Javasche eigenaar van een land verlangt niets liever als de gelegenheid om hetzelve aan den Europeaan te verhuren en de schamele bewoner, die, even zoo zeer als een ander mensch, haakt naar eenen verbeterden toestand, zou die niet volgaarne onder het bestier van den Europeaanschen planter leven, die, aan den geest der landverhuring voldoende, niets dan aanmoediging van redelijken arbeid, door billijke belooning, begeert. En echter wil de schrijver van den indigoaanbouw, dat in deze verhuringen het zaad van ongenoegen en opstand is gelegen geweest.

Een ieder, die van nabij gezien heeft, hoezeer de ongelukkige Javaan der Vorstenlanden door zijne hoofden gekneveld en uitgezogen wordt, zal zich gewis niet verwonderen, dat de betere behandeling, welke hij bij den Europeaan ondervindt, en welke ik niet geheel aan den zoo veel beteren [illegible] aanleiding te geven, de strekking moet hebben om land en volk in rust en vrede te houden.

En om zelfs den geringsten schijn te vermijden van met woorden en magtspreuken te schermen, in plaats van met daadzaken optetreden, zal ik den schrijver met namen van personen en plaatsen bekend stellen, welke hem de gelegenheid zullen verschaffen om zelve te onderzoeken of mijne opgaven, omtrent de voordeelen van landbezit der Europeanen, niet met der waarheid overeenkomstig zijn.

Onder de landhuurders welker rijstvelden, dessa's bevolking, vee- en ploeggereedschappen, gedurende hun land bezit, vermeerderd zijn, en waarvan de meeste nog op Java en als levende getuigen kunnen gehoord worden, moeten in de eerste plaats worden vermeld:

De heeren *Thomson*, van *Rodjowinango*. *Sturler* en *Winter*, van *Simon Walang*. *Dezentjé*, van *Ampel*. *Louis*, van *Melangbong*. *Stavers*, van *Singosarie*. *Beer*, van *Ketangong*. *La Bretonniere*, van *Assinan*. *Boutel*, van *Simpoe* en *Bosloes*. *Nahuijs*, van *Bedojo*. en *Tissot* van *Djomdhatan*.

Hoe velen met mij, hebben niet te Djocjokarta de indigo makerij van den heer *Thomson*, en het van een wildernis in een aangenaam vruchtbaar landgoed herschapen *Bedojo*, te gelijk met *Simpoe* en *Bosloes* bewonderd, op welke laatste plaats vele, als uit den grond opgerezene huizen en met kunst aangelegde waterleidingen, het oog verrukten.

Door deze waterleidingen werden niet alleen veelvuldige koffijtuinen besproeid, maar ook gedurende vele jaren braak gelegene gronden vruchtbaar gemaakt, ten voordeele van eene [illegible] padie ten deel viel.

En zoo de heer schrijver nog meer zoodanige voorbeelden behoeft, zoo hebbe hij zich slechts te begeven naar het land *Gugatan*, 13 palen van Salatiga gelegen, en door den heer *Dezentjé* in pacht genomen.—In 1826, kwam dit land onder zijne administratie, en sedert zijn door dien landheer aan de bevolking 300 groote en 300 kleine buffels verstrekt geworden, zijn drie groote waterleidingen gegraven, heeft het land, in plaats van 800, twee duizend hangmatten padie afgeworpen, en is de bevolking meer dan verdubbeld geworden.

Indien daadzaken van dezen aard niet voldoende geacht worden, om den dikwijls aangehaalden schrijver van het verkeerde van zijne stelling te overtuigen, zoo neem ik aan nog nader te bewijzen, dat het landbezit door Europeanen, gegrond op billijke vergelding voor genoten arbeid, in stede van den Javaan en den Europeaan van elkander te verwijderen, het beste middel is om ze onderling door de banden van een redelijk belang te verbinden.

Zoo eenige de minste schijn van waarheid gelegen is in de aanhaling, welke ik bestrijde, dan zoude voorzeker bij het uitbarsten van den oorlog, de onlusten het eerst en hevigst moe-

ten gewoed hebben op die landen, welke in het bezit der Europeanen waren.

Op de plaatsen toch waar de meeste aanleiding tot ontevredenheid en tot minachting van den Europeaan door het landbezit gegeven was, was het ook te verwachten, dat de uitbarsting en wraakneming zich door de eerste en schrikkelijkste gruwelen zouden hebben doen kennen; dan juist het tegendeel geschiedde. Zeven malen heeft de Javaansche bevolking van *Singa Sarie*, zonder hulp van buiten en alleenlijk met eenige weinige wapenen van haren braven landheer *Stavers*, de aanvallen der muitelingen afgeslagen en deze plaats is niet in hunne handen gevallen, dan na dat dezelve van alle kanten was ingesloten, en het moedige Javaansche hoofd in den krijg was omgekomen. Te *Ampel*, het land van den heer *Dezentje*, heeft hetzelfde plaats gevonden.

De bevolking is meermalen aangezocht geworden om de partij der muitelingen toegedaan en die van hun landheer afvallig te worden, maar zij is steeds getrouw gebleven en onder aanvoering van den heer *Dezentje* de schrik der brandals geworden.

Te *Singosarie* en *Ampel* eindelijk heeft de Javaansche bevolking zich met zoodanige woede en goed gevolg tegen de aanvallen der muitelingen verdedigd als men immer zou kunnen verlangen. Zij heeft met de zelfde trouw de regten van haren Europeeschen landheer verdedigd, en daardoor een onloochenbaar bewijs geleverd, dat van den goed behandelden Inlander dezelfde verkleefdheid te verwachten is, als die, welke hij aan zijn Inlandsch hoofd betoont.

Men raadplege de vele verdienstelijke officieren van onze armée, welke den oorlog in het Padjangsche hebben bijgewoond, en onderzoeke of niet het gevoelen van de meeste is, dat, indien een twaalftal land bezitters gelijk de heeren *Stavers* en *Dezentje* in de Provincie Padjang waren gezeten geweest, als dan nimmer aldaar die spoedige en groote vorderingen door de muitelingen zouden zijn gemaakt geweest.

Ofschoon mijne stof verre is van uitgeput te zijn, daar ik slechts kortelijk en als currente calamo, eenige weinige daadzaken heb opgeteekend, zonder mij in een volledig betoog te verdiepen, en ik nog wel de lust maar naauwlijks den tijd heb om aantetoonen, wat de ondervinding ons wel zoo geleerd heeft van dien zoo grooten eerbied van den Javaan voor zijn inlandschen chef, waarvan zoo hoog wordt opgegeven in den indigo-aanbouw, zal ik hier mijne pen nederleggen, en dezelve niet weder opnemen ten zij men nog verder wilde voortgaan, om eene stelling openlijk aanteprijzen, welke zoo wel door de redeneringen van de verlichtste onzer Nederlandsche staatslieden, als door daadzaken en ondervinding, wordt afgekeurd.

Simplex Sigillum Veri.

SOERAKARTA, *6 april 1828.*

H. G. N.

PASSAROEANG, *den 20sten april 1828.*

Aan den Redacteur van de Javasche Courant,

Mijnheer,

Ik neem de vrijheid UEd. het nevensgaande ter plaatsing in de Javasche Courant aantebieden, wanneer daartegen niets [illegible]

UEd. Dw. Dienaar,

H. J. D....

Landbouw.

De vraag naar goeniezakken is steeds groot en er wordt uit de Indie eene groote hoeveelheid ingevoerd. Van hoe veel belang het voor den handelaar zoude wezen, om die zak voor zijne koffij op Java te kunnen bekomen, behoeft geen betoog, en, daar niet alleen de zoogenaamde hennip-plant op dit eiland groeit, en buiten die plant, er verscheidene soorten zijn, welke tot het maken van goede, sterke zakken kunnen gebezigd worden, zoo als de *Wiedoerie*, *Tjeploän*, *Oesar-oesaran*, *Waroe*, *Hamis*, *Poeloetan*, zoo is het van belang om al het geen, hetwelk tot het bereiken van dat oogmerk mede kan werken, bekend te maken, daar het alleen van eene onderneming afhangt, om ook zakken voor den invoer van koffij, even zoo goed als die worden ingevoerd, voor den handel, van Java zelve te bezitten.

De zoogenaamde hennip-plant (niet de Cannabis Sativa, waar van mij onder anderen ook zaden zijn toegezonden,) heb ik in het voorleden jaar met alle zorg doen planten, en de regenten en inlandsche hoofden hebben daarvan ook met zorg het zaad gewonnen en daarvan reeds eene zak gemaakt, welke volkomen met de goenie overeenkomt.

In de veronderstelling dat deze zoogenaamde hennip soort dus niet op Java bekend was, en ook niet de hennip soort was, die de heer *Horsfield* aanhaalt en bij den inlander onder den naam van Gindije bekend is, hoezeer ik dezelve nog niet heb [illegible] met alle voorbereiding tot groote aanplanten [illegible] heeft mij echter op eens uit dat denkbeeld gebragt. Nevens een door mij met het bedoelde hennip zaad beplant stukje grond vermeende ik hetzelfde soort in het wild groeijende te ontdekken; doch ik veronderstelde in den beginne dat ik daar in dwaalde. Dit zoogenaamde onkruid werd dus uitgeroeid en men was daar nog mede bezig, en wel op het oogenblik dat ik een groot stuk grond gereed had om die hennip te zaaijen, toen ik op eene toevallige wijze vernam, dat die plant in het Maleische in overvloed groeide. Deze kennis gaf mij aanleiding om dat onkruid toen nader te onderzoeken, en uit reeds opgeschotene planten ontwaarde ik vervolgens dat het wezenlijk dezelfde plant was, dat en steng, blad, bloem en zaad gelijk waren, en dezelve bij den inlander alhier bekend was onder den naam van *Taboe*, *Sorro*, *Djagoengang*, *Widjenan*, *Piesangan*, doch daarvan geen gebruik werd gemaakt, even als van de *Wiedoerie* en andere nuttige planten, en hetwelk te meer te bejammeren is, daar dezelve op de *Tagal* velden, om de sawa velden en langs de wegen, in het wild voortkomen, en dus de hennip voornamelijk met een weinig opkweeking tot die volkomenheid kan gebragt worden, welke ons goede en sterke koffij-zakken zoude opleveren.

Daar het als nu bewezen is, dat de hennip, om zakken te maken, ook op Java bestaat, en *waarschijnlijk* de Crotolaria Juncea is, waarvan in de Misoro, Canaro en Malabar, de goenie zak gemaakt wordt, zoo zal ik hier kortelijk aanhalen, op welke wijze men dezelve aldaar opkweekt.

Te Bengalore, en in de daarbij gelegene distrikten, is de goenie een belangrijk voorwerp van manufactuur: de lappen waarvan de zak gemaakt wordt, zijn grof en sterk, van 18 tot 22 cubits lang en van ¼ tot ¾ breed, en worden van de Janupa op Crotolaria (hennip) gemaakt. De zakken worden in drie soorten verdeeld, waarvan de fijnheid der draad en sterkte de waarde bepaalt.

Men houdt een rooden of zwarten grond voor den besten en op sommige plaatsen wordt dezelve zelf bemest. Het zaad wordt, zonder eenige voorbereiding, als alleen, dat de grond een weinig wordt schoon gemaakt, met werpen, wijd van elkanderen, gezaaid, en wel als de regens sterk doorkomen.

Na de zaaijing wordt het veld twee keeren geploegd; eens in de lengte en eens dwars.

Men zaait de Janupa ook in den droogen tijd op de rijstvelden, doch dezelve moet alsdan, door het maken van waterleidingen, van tijd tot tijd bevochtigd worden.

Gewoonlijk is de Janupa vier maanden na de zaaijing rijp, hetwelk aan het zaad te zien is. Wanneer de Janupa is afgesneden, wordt dezelve in de zon te droogen gelegd, terwijl het zaad uit de [illegible] alsdan in groote bundels gebonden, bijna twee weeken in den omtrek en worden op hoopen of onder loodsen bewaard. Wanneer men alsnu de bundels benoodigd is, worden dezelve daar uit genomen, de banden losgesneden, en de stelen geopend zijnde, worden dezelve door steenen of modder in het water nederwaarts gedrukt, in welken staat dezelve, na omstandigheden, van zes tot acht dagen verblijven. Het teeken, wanneer de stelen genoeg geweekt zijn, is, als de bast gemakkelijk loslaat: de stelen alsdan bij handen vol uit het water genomen zijnde, beukt men dezelve op den grond, terwijl men dezelve telkens schoon wascht, en eindelijk met de handen zuivert, zoo dat de bast geheel schoon overblijft.

In dien staat wordt de hennip gedroogd en daarna met een stok geslagen, om de vezels te scheiden, en nog eens nader met de hand of een kam schoon gemaakt.

De hennip is dan volmaakt gereed en wordt in *draden gesponnen*, op een spinnen wiel: het weven geschiedt met een ruw weefgestoel.

Men rekent onder andere in het *Bhawana Kudulsche*, alwaar de Janupa tusschen den 12den julij en 12den augustus gezaaid wordt (ook somtijds zeer dik, om het uitschieten van zijde takjes voortekomen) en dus meer als drie maanden na de regens, dat men 96 Bullas (*) noodig heeft voor een Bulla land (†) of 2 Bushels of schepels voor een Acre. Het wordt verkocht bij duizend (handvol) of zoo veel als een man kan vatten tusschen zijne vingers en duim.

Groote planten worden verkocht duizend (handvol) voor 2 ropijen, en kleine voor 1½ ropij. Het komt aldaar ook op schrale zandige gronden voort, en men veronderstelt dat het den [illegible]

Ik hoop, dat deze [illegible] om te onderzoeken of de bedoelde hennip-plant de wezenlijke Crotolaria Juncea is, en ook op andere plaatsen op dit eiland bestaat, en wij het eindelijk door aanmoediging en het leeren kennen aan den inlander van de voordeelen, welke in het aankweeken van die plant gelegen zijn, zoo verre mogen brengen, dat wij geene zakken van andere werelddeelen meer benoodigd zijn, om onze producten te verzenden, en zoo doende van eene thans veronachtzaamde en alhier niet in zijne waarde bekende plant, voordeelen te doen trekken.

De *Kasoemba Java* (Carthamus Tinctorius) en *Kasoemba Kling* (Bixa Orillana), welke mede in deze residentie bestaan, en voornamelijk de eerste met vrucht wordt opgekweekt, terwijl men van de laatste verfstof geen gebruik maakt, leveren mede een bewijs op, hoe vruchtbaar Java in alles is!

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 30—Z. M. schoener *De Brak*, luitenant ter zee der 2de klasse A. A. van der Waal, van Cheribon den 24sten april. — stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Samarang den 28sten dito, passagiers de heeren [illegible]

[illegible] *April* 30—Z. M. korvet *Zwaluw*, de luitenant Sikman, koersstellende om de noord.

Mei 2—schip *Pekalongang*, M. Horning, naar Samarang.—schip *Jadul Karim*, Sech Said Bin Achmat Esjewidie, naar Grissee.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Anna Paulowna*, fregat *Bellona*; schoener *De Brak*; schepen Cornelis Houtman, Oemar Oesman, Fathoor Rachman, Star, Marquis of Hastings, Zeemans Hoop, Arinus Marinus, Elizabeth; stoom-boot Van der Capellen; brikken Chamirle, Margaretha Engeltina, Bianhong, Zephir, Clementine, Fatahilwahap; barken Experiment, Radjah Walie. — Eng. schepen Asia, John, Florencia Carolina; brik Oscar. — Chineesche jonken Tjik Anlan, Kim Herksoen, Thaijsoen, Hokgoan.

SAMARANG.

Aangekomen.

April 26—schoener *Tartar*, R. Sijmons, van Batavia, passagiers: de heeren C. Ettij, C. G. Goldman en Van der Leeuw. — stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van dito, passagiers: de heeren David, Kerr en Steel.

Vertrokken.

April 26—Arab. schip *Joedil Barie*, Said Tjin Bin Sech Segaf, naar Cheribon, Muntok en Riouw, passagiers: luitenant Verstege en familie, de heeren Hatopit en Lasar.

(*) *Graan Gewigt*, 96 Bullas is een podie of [illegible] bushels of [illegible]
(†) *Landmaat*, [illegible] acres.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

April 25—Eng. schip *Waterloo*, S. W. Ruttenburg, van Batavia den 6den april, passagiers: de heer A. B. vrouw en 3 kinderen, Cornelis Jacobus van Hoolstein Dueroteq.—Z. M. transport-boot *No.* 4, luit. J. W. Stolze, van een kruistogt om de west.

Vertrokken.

Geen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad*; roei-kanonneer-boot *No.* 9; transport-boot *No.* 4; kora kora *No.* 15; schepen Mastora, Louisa, The Fair Armenian, Aurora, Sumanap, Rosalie, Fatal Barie; brik Margaretha; schooners Molucco, Dranke.—Chineesche wankangs Engkiet, Sinhien.

GRISSEE.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

April 25—schip *Mercurij*, C. Brodie, naar Samarang.

Schepen liggende ter reede.

Schepen Jadul Kariem, Fait Allam, Faidul Kariem, Manok, Lord Minto, Joessoer; brikken Sarie Langon, Sophia, Dompelmoes, Simon Fredrik, Kampar, Geap Goan; schooner Anna Geertruida.

ADVERTENTIEN.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen brengt, ingevolge artikel 12 van het reglement op den brieven en wagen post op het eiland Java, gearresteerd bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, de dato 14 januari 1823 no. 9, staatsblad no. 5, ter kennisse van de belanghebbenden, dat zich in de ondervolgende residentien de natemeldene onbestelde particuliere brieven bevinden, als:

Te Batavia.

Geadresseerd aan:	
Baijens, P. de	Paasch, M.
Beveren, L. van	Petrie, B.
Bongaart, W. F.	Rotmans, C.
Danim, J. G.	Strans, H.
Deune, H.	Slageman, P. G. N.
Deune, F. H.	Steins, W.
Deune, F. H.	Sumachijer, J. W.
Deune, F. H.	Tulle, A.
Engelhardt, F. O.	Veldhuis, W. G.
Endeman, O.	Zwam, J. C. V.
Nuren, W. van	Zijlstra, H. D.
Oojkes, A. D.	Zijlstra, H. D.

Te Djocjokarta.

Geadresseerd aan:	
Droelen, van (*flankeur.*)	Polland, van (*luitenant.*)
Dikkes, C. (*luitenant.*)	Pouwel, G.
Hollo, (*kanonnier.*)	Poeps, (*luitenant.*)
[illegible]	Roller, de (*sergeant.*)
[illegible]	Wintershoven, (*korporaal.*)
Nankolij, H.	Wintershoven, van (*luitenant.*)
Ondaatje, (*luitenant.*)	Idem, idem.

Te Japara.

Geadresseerd aan:

Zanders, Johs. (*adjudt. onder-officier bij de 20ste afd. nat. inf.*)

Te Grissee.

Geadresseerd aan:

Slikke, F. van der (*chirurgijn 3de klasse.*)

Idem, idem.

en noodigt de belanghebbenden om binnen den tijd van zes maanden dezelve te willen afhalen.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
J. C. REIJNST.

—Bij het Marine departement benoodigd zijnde

3 Europ. trossen van 4 dm.
8 „ „ „ 3½ „
5 „ „ „ [illegible]
8 „ „ „ [illegible]
4 „ „ „ [illegible]
4 „ „ „ [illegible]
„ „ „ „
10 „ „ „ 1½ „
en 10 „ „ „ 1 „

zoo worden gegadigden voor de geheele of gedeeltelijke leverancie van dat touwwerk uitgenoodigd, hunne inschrijvings billetten vóór of uiterlijk op den 3den dezer vóór den middag, intezenden, ten kantore van den ondergeteekenden.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
J. C. REIJNST.

—Voor het Gouvernement is scheepsruimte benoodigd tot den overvoer van eene volle lading planken en andere gezaagde houtwerken van Japara naar Batavia.

De gadinghebbenden worden verzocht hiervoor inteschrijven en hunne inschrijvings billetten aan den ondergeteekenden intezenden, vóór den 15den mei aanstaande.

De overvoer zal moeten geschieden in de maanden mei of junij.

BATAVIA, *De Directeur van 's Lands Producten*
den 30sten april 1828. *en Civiele Magazijnen,*
J. C. REIJNST.

—Bij den Resident van Passaroean is eene inschrijving geopend voor den overvoer van Madura en Sumanap naar de verkoop pakhuizen te Passaroean, van 525 kojangs zout; wordende mitsdien gegadigden uitgenoodigd, de billetten van inschrijving, voor of uiterlijk op den 15den mei aanstaande, ten zijnen bureele intezenden.

Door den aannemer zal aan den minsten inschrijver eene premie van 1 pCt. worden uitgekeerd.

BATAVIA, *De Directeur van 's Lands Pro-*
den 1sten mei 1828. *ducten en Civiele Magazijnen,*
J. C. REIJNST.

—De Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat naar aanleiding van art. 12 der speciale pacht-voorwaarden voor de lombard-huizen, op zaturdag den 10den dezer aanstaande, en des noodig volgende zaturdagen, ten overstaan eener kommissie, voor het lokaal van den landraad in de Koestraat bij publieke vendutie zullen worden verkocht, de ondervolgende in de lombard-huizen te Batavia en Ommelanden, binnen den beleenings termijn onuitgelost geblevene pandgoederen, als:

A. De juweelen, goud- en zilver- en andere metaal werken, die op den beleenings termijn van een jaar, gedurende de maanden januari, februari en maart 1827, zijn verpand.

B. De katoenen en andere diergelijke goederen, welke op een beleenings termijn van drie maanden, gedurende de maanden october, november en december 1827, verpand [illegible] zijn verpand geworden.

Wordende de belanghebbenden, welke vermeenen mogten op het eventueel meerder rendement van deze te verkoopen goederen dan het daarop beleende aanspraak te kunnen maken, bij deze opgeroepen, om zich voor den dag der verkooping ten dien einde aantemelden, ten kantore van den Assistent Resident voor de Stedelijke Policie, alwaar tevens de lijsten der te verkoopen goederen ter visie liggen.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 2den mei 1828. BESIER.

—Op vrijdag den 23sten mei aanstaande, zal, krachtens autorisatie verleend door den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen, bij missive d. d. 17 dezer no. 1824, aan den meestbiedenden, op de marine werf alhier, publiek worden verkocht eene kruisprauw afkomstig van Grissee.

SOERABAIJA, *De Resident van Soerabaija,*
den 24sten april 1828. VAN HAAK.

—De Resident van Samarang brengt bij deze, met referte aan deszelfs advertentie van den 5den dezer, ter kennisse van het algemeen, dat de geannonceerde Samarangsche vee- en paarden-markt een aanvang zal nemen, op maandag den 5den mei aanstaande, op de Passeerbaan [illegible]

Dat op den namiddag van dien dag en de twee daarop volgende dagen, omstreeks 4 ure, en later zullen worden verkocht de paarden, welke ter verkoop op de markt worden gebragt, waarbij wordt gestipuleerd, dat geene droesige of zieke paarden zullen worden toegelaten; zullende deze dadelijk worden aangehaald.

Dat de overige, ter markt gebragte vee-soorten, op gemelde drie dagen van 's morgens zes tot des avonds zes ure, zullen kunnen worden verkocht.

Dat de standen en verkoop-plaatsen voor deze verschillende vee-soorten bij het opkomen der markt aan de eigenaren door de policie zullen worden aangewezen.

Dat gedurende acht dagen en mitsdien van en met maandag den 5den, tot en met maandag den 12den mei, van des morgens zes tot des avonds acht ure, allerlei soort van koop en eetwaren op die markt ten verkoop zullen kunnen worden gebragt, zonder dat daarvoor, noch ook voor de ter markt gebragt wordende paarden of andere veesoorten, aan iemand marktgeld zal behoeven te worden voldaan.

Dat het een ieder zal vrijstaan zijne tent of kraam, waarvan de plaatsing almede door de Stedelijke Policie zal worden aangewezen, met zich mede te nemen en op te slaan.

[illegible] goederen ter markt [illegible] de gelegenheid te geven hunne goederen des nachts behoorlijk te beveiligen, zullen worden opgeslagen twee groote loodsen, waarvan een ieder om niet gebruik zal kunnen maken, terwijl door de policie voor de behoorlijke wanberg der aldaar opgeslagen goederen gedurende den nacht zal gewaakt worden.

Dat voor het fraaiste paard, het schoonste koebeest, en den schoonsten buffel, die ter markt zal zijn gebragt en verkocht, Gouvernements wege aan den eigenaar zal worden uitgereikt eene premie door eene van wege den resident te benoemen kommissie voor het aangaan der markt uitteloven van *f* 25 tot *f* 50 voor het fraaiste paard, en van *f* 6 tot *f* 12 voor den schoonsten buffel en het schoonste koebeest.

Dat gedurende de markt-dagen, alle avonden na zons ondergang, op de Passeerbaan zullen worden toegelaten, en zulks almede zonder eenige betaling, alle Inlandsche en Chineesche spelen en vermakelijkheden, welke aldaar

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG, den 3den Mei 1828.

[illegible]ven als op alle andere bazaars, gedurende den avond, [z]ullen kunnen voortduren.

Dat alle verkoopingen op die markt zullen moeten geschieden om gereed geld, dan wel bij ruiling.

SAMARANG, *den 24sten april 1828.* *De Resident voornoemd,* VAN LAWICK VAN PABST.

—De Resident der Preanger Regentschappen maakt door deze bekend, dat op den 15den mei aanstaande, ingevolge autorisatie van den Heer Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen, te Karangsambong, publiek zullen worden verkocht:

1°. Eenige jattie houtwerken, afkomstig van gesloopte koffij-praauwen.

2°. Eenige oude voor den dienst van den lande onbruikbare dito.

3°. $4\frac{728}{1000}$ vadem brandhout; en

4°. Eenige jattie balken, afkomstig van het afgebroken huis des praauwen opzieners.

Kunnende deze voorwerpen dagelijks worden bezigtigd.

De Resident voornoemd,
Bij ontstentenis van denzelven.

TJANJOR, *den 26sten april 1828.* *De Secretaris,* DU BUIJ.

EDICTALE CITATIEN,

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal R. O. bij denzelven raad gedaan verzoek, heeft verleend het derde defaut en ten profijte regtens admissie tot het doen eener vierde citatie exsuperabondantie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen woensdag den 28sten mei eerstkomende, op en tegen allen en een iegelijk, die eenigen eigendom, actie, of pretentie vermeenen te hebben op de provenuen van den hierondervolgende amfioen, als;

Van eene hoeveelheid roode amfioen, op den 20sten juni jl. te Ampel, bij den chinees *Sie Djap*, aangehouden, ter zwaarte van zeven Spaansche Matten en drie duiten, hebbende de waarde van twaalf guldens.

Van eene hoeveelheid roode amfioen, op den 14den juni jl., bij de huishoudster van zekeren *Lauw Tahoe*, te Matesch onder Soerakarta aangehouden, ter zwaarte van zeven duiten, hebbende de waarde van een gulden en zeven- en twintig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 9den juli jl., bij den chinees [illegible] gehouden, ter zwaarte van drie- en [illegible] Matten en zeven duiten, hebbende de waarde van zeven- en vijftig guldens en drie- en vijftig cents.

Van eene hoeveelheid van vijftien bollen of twee en dertig katjes Bengaalsche amfioen, tusschen den 9 en 10den april jl., in eenen kuil nabij de rivier Kalie Gong te Tagal gevonden, ter waarde van acht honderd twee en dertig guldens.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 27sten februari jl., bij den dalm van den Prins *Pakoe Alam* te Djocjokarta aangehouden, en gevonden bij den Javaan *Tragam*, doch die zich door de vlugt heeft gered, ter zwaarte van achttien Spaansche Matten en zes duiten, hebbende de waarde van dertig guldens en vier- en vijftig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 9den januari jl., bij den chinees *Tautjong* te Soerakarta, aangehouden, ter zwaarte van negentien Spaansche Matten, hebbende de waarde van dertig guldens en negen en negentig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 8sten februari jl., bij de vrouw van *Tang Ping*, te Banaran onder Taman aangehouden, ter zwaarte van een Spaanschen Mat en twee duiten, hebbende de waarde van een gulden.

Van eene hoeveelheid amfioen, bij den chinees *Siekie* gevonden en aangehouden, ter zwaarte van twee Spaansche Matten en twee duiten, hebbende de waarde van drie guldens en drie- en zestig cents.

Van eene hoeveelheid roode amfioen en amfioen roet, bij den chinees *Sie Gioktjien* gevonden en aangehouden, hebbende de waarde van een gulden.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de vierde maal dagvaard allen en een iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben op gemelde onderscheidene provenuen, voortgesproten uit de overgifte van de hierboven vermelde amfioen, om op woensdag den 28sten mei 1828, 's morgens ten half acht ure precies, in persoon dan wel bij gemagtigden ter openbare rolle van gemelden raad te compareren, ten einde hen derde defaut te pargeren, en alsnog te hooren refereren aan den ingediended eisch en stukken, alsmede te zien dienen van intendith, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, van de puije van het raadhuis te Samarang, den 21sten april 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur voornoemd.
A. PIJL.

—*Pro Fisco.*

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het tweede defaut en de profijten van dien regtens, met admissie tot het doen eener derde citatie bij edicte *ad valvas curiae*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie of pretentie te hebben op 1 [illegible], wegende [illegible] ponden, 80 bossen bindrotting, 30 deksels (toetoop sadjie) en 1 verrekijker, welke goederen door de ingezetenen van de dessa Tambok, op het eiland Baviaan, zijn gered van zekere in de nabijheid van dat eiland omgeslagen schoener, genaamd DE HOOP, zonder dat het vaartuig zelve is gered geworden;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden Raad, bij deze voor de derde maal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op de hierboven omschreven goederen, om op woensdag die zijn zal den 28sten mei 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden Raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde het tweede defaut te purgeren, en als nog hun vermeen regt en pretentie te instituëren, voorts te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal R. O., ter rolle van den 5den maart 1828, is gedaan en genomen, tot toewijzing van meergemelde goederen aan den lande, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 25sten april 1828.

De eerste deurw. en gezw. expl. bij voornd. raad,
D. SWART.

—*Pro Fisco.*

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het derde defaut met de profijten van dien regtens, benevens admissie tot het doen eener vierde citatie ex superabundantie bij edicte *ad valvas curiae*, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op een bedragen van een honderd zeven- en negentig guldens en tien cents, zijnde het zuiver rendement van een bij publieke veiling, op den 10den november 1827, ingevolge autorisatie van den resident te Soerabaija, te Baviaan verkocht makassersch vaartuig met deszelfs in hebbende goederen, bestaande in 68 corgies en 12 stuks strootmatjes, 1 balie lamp-olie, 23 zaken bedorven rijst en 14 stuks strooijen doosjes, welk vaartuig in den loop der maand januari 1827, op het Rif Karang-Tenga, nabij het eiland Baviaan, was gestrand en door de opvarenden verlaten;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen [illegible] voor de vierde maal ex superabundantie dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op het hierboven omschreven bedragen van een honderd zeven- en negentig guldens en tien cents, om op woensdag die zijn zal den 4den juni 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden Raad op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde te zien dienen van intendit, met de verificatoire bescheiden van dien, en daar tegen te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 25sten april 1828.

De eerste deurw. en gezw. expl. bij voornd. raad,
D. SWART.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie

Batavia, op het daartoe door den Fiskaal bij denzelven Raad *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend het eerste default en admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op eene som van *f* 428: 21 cs., zijnde het zuiver rendement van eenige door het departement van inkomende en uitgaande regten te Batavia, op publieke verkooping gevenduceerde goederen en artikelen, waarvan de eigenaren onbekend zijn.

Zoo is het, dat ik *Leendert Jacob Jeekel*, deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de *tweede maal* dagvaard, allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op het hierboven vermelde vendu rendement van *f* 428: 21, om op donderdag den 12den juni 1828 der morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad in persoon, dan wel bij gemagtigden, te compareren, ten einde het eerste defaut te purgeren, hun vermeend regt of pretentie als nog institueren en te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of noncomparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, van puije van het raadhuis te Batavia, op den 1sten mei 1828.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie te Batavia

L. J. JEEKEL.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 5den mei 1828.

Voor het huis van *L. L. Zimmerman*, op Goenongsaharie, voor rekening van onderscheidene personen, van wagens, paarden, huismeubelen, goud- en zilverwerken, enz.

Op dingsdag den 6den mei 1828.

Voor een huis in de Chinesche-kamp, of op passer Lama, van goud- en zilverwerken, wagens, paarden, bendie- en wagentuigen, lijwaden, huismeubelen, groote- en kleine kuststeenen en andere goederen meer. Alsmede eenige champangs van 5 à 10 koijangs.

Op woensdag den 7den mei 1828.

Voor het kantoor van [illegible] *Eillracht*, op de Groote Rivier, van japansche goederen, als [illegible] keizerlijk- en grijs linnen en andere negotiegoederen.

Op donderdag den 8sten mei 1828.

Voor het negotiehuis van de gebroeders *Baynon*, van chinesche doodkisten, pillen en snuif doozen, gambier, Eoslemmer messen, cristallen kroonen, dames kleederen, mans-, vrouwen- en kinder kousen, dito sokken, halve laarzen, aarde- en glaswerken, zweepen, passer doozen, marokijn leer, teer, kantoor boeken en schrijfpapier, aardappelen, vogel- en raapzaad, enz.

Op vrijdag den 9den mei 1828.

Voor het huis van *G. Hager*, op Molenvliet, voor rekening van den heer *De Sturler* en anderen, van wagens, paarden, fraaije huismeubelen en vele andere goederen meer.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In den loop der aanstaande maand, de dag en plaats nader te bepalen, zullen door de weeskamer alhier, als administrerende den boedel en nalatenschap van wijlen *J. F. Arnold*, publiek verkocht worden de ondervolgende, tot dien boedel gehoorende landerijen en vastigheden, te weten:

1°. Zeker stuk wei- en boschland, genaamd Cacoelonan of Bergzigt, bebouwd met een groot steenen woonhuis, combuis, dispens, slavenvertrekken, wagenhuis, paardenstal, koekraal en rijstmolen, allen met pannen gedekt, staande en gelegen ongeveer 8 uren gaans zuidwaarts buiten deze stad, in het westerveld, het 2de deel van het blok R, sub no. 20.

2°. Zeker stuk tuin-, wei- en zaailand, genaamd Panengangan, bebouwd met een groot steenen woonhuis, combuis, dispens en pakhuis, staande en gelegen ongeveer 7 uren gaans zuidwaarts buiten deze stad, in het westerveld, het 2de deel van het blok R, sub no. 18, 19 en 20, met en benevens het ten dage der verkoop op die beide landen te veldstaand Indigo plantsoen; en

3°. Zeker stukje tuinland, bebouwd met een steenen huis, staande en gelegen omtrent drie kwart uur gaans buiten deze stads Nieuwpoort boven Rijswijk, in het westerveld, het 3de deel van het blok M, sub no. 2, bij de verponding doorloopende no. 4849.

Namens de weeskamer,
De Secretaris,
BATAVIA, FOCQUIN.
den 28sten april 1828.

—Op vrijdag den 9den mei 1828, zal ter dessa Toengoo onder Japara, ten bijwezen van den ondergeteekenden bij executie worden verkocht:

De suikermolen, bij de verponding doorloopende onder no. 126, toebehoorende aan den Chinezen *Tan Koe Gwan*, *Tan Heijap Gwan* en *Tan Rosok*; voor en van wege den heer *Theodorus Matthijs Kuijper*, op een verjaard vonnis van den raad van justitie te Samarang van 4 februari 1828.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschreven vastigheid zoude willen opponeren tegen de executie, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

JAPARA, *De waarnd. deurw. en expl. voornd.*
25 april 1828. J. H. MEENG.

—Nader aangebragt bij *Scherius* en *Kemp*, versche gras-boter, zoete melksche, komijne, Zwitsersche en Edammer kazen, haring, rookvleesch, puike hammen, Engelsche mosterd, diverse soorten roode en fijne wijnen, diverse likeuren, koek en banket, suikerwerk, halve en kwart gerookte zalmen, gedroogde groenten, ingelegde bloem-, roode kool en snijboonen, vruchten op brandewijn, geleijen, confituren, pruimedanten, enz., enz.

—Te koop, versche Soerabajasche aardappelen, bij
ARRATOON, *op de Groote-Rivier.*

—Versche gras-boter, kazen, hammen, haring, ansjovis, keukenzuren, gedroogde vruchten, diverse dranken, enz. bij J. VAN DIJK.

—Pas aangebragt bij *J. F. Goltdammer*, per het schip ARINUS MARINUS, eene partij exquise rhijnsche wijn, hammen, haring, zoetemelksche-, komijne en edammer kazen, alsmede beste eau-de-cologne en diverse hoogduitsche boeken.

—Gouden en zilveren knoopen, volgens bepaald model, met de gekroonde W, te bekomen bij J. VAN DIJK.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

A. W. SENN VAN BASEL, *Ridder van de Militaire Willems Orde, Kolonel in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden,*

met

Jonkvrouwe S. M. E. SENN VAN BASEL.

UTRECHT, *den 29sten nov. 1827.*

GEBOORTEN.

Heden verloste voorspoedig van een zoon, *A. C. Clausen* echtgenoot van A. H. CLIGNETT.
[illegible] *april 1828.*

—Den 29sten april 1828 beviel van eenen zoon, vrouw *J. W. D. E. L. Spengler*, geb. *Bussingh.*

NAGELATEN BOEDELS.

Krachtens vonnis van den Raad van Justitie alhier, worden de respective crediteuren in den, door de desolate boedelkamer van Onchristenen alhier, geadministreerden insolventen boedel van wijlen den Chinees *Sie Kim Seeng*, opgeroepen om de hun bij gemeld vonnis, zoo in preferentie als concurrentie, toegewezen gelden, binnen den tijd van negen weken, gerekend van heden, onder cautie de restituendo ter secretarie van gemelde kamer te komen afhalen, terwijl bij nalatigheid hiervan met die gelden, overeenkomstig art. 17 van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels, zal worden gehandeld.

Namens de desolate boedelkamer voornd.
BATAVIA, *De Secretaris,*
den 29sten april 1828. L. STEITZ.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Vracht en passage, met het snelzeilend gekoperd brikschip ZEPHIR, kapitein *Flemming*, te bevragen bij
WATTENDORFF, HIPP EN ZIMMERMAN.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De Chinees *The Lamtiam*, thans woonachtig te Soerakarta, [illegible]

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Die genegen mogten zijn om de benoodigde rijst voor de presente gedeelten der 18de en 19de afdeelingen te leveren, kunnen zich deswege adresseren aan de kapiteins kwartiermeesters *van der Does* en *van Assendelf*.

—Met primo mei te huur een huis achter Weltevreden, laatst bewoond door den heer *Bouman*, te bevragen ter lands drukkerij.

Den 29sten april 1828.

—De ondergeteekende advokaat, zich weder in de praktijk begevende, zal deszelfs bureau houden, ten kantore van den prokureur *van Gent*, (naast dat van den notaris *Haynis*.) D. G. REITZ.

BATAVIA, *den 30sten april 1828.*

—VERLOREN een klein japansch hondje, met rood lederen halsband, zijnde een reutje; aanwijzing deeromtrent wordt vriendelijk verzocht aan 's lands-drukkerij.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.